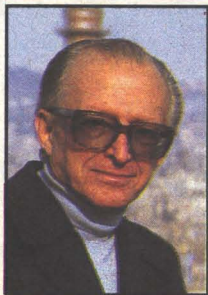

EL DAVANTAL DE

Es llàstima que hi hagi propostes bones que, en ésser formulades en períodes electorals, despertin suspicàcies. Aleshores passa que els grups polítics antagonistes d'aquell que fa la proposició se senten obligats a objectar-les.

El color del vidre

El que acabo de dir ocorre amb el federalisme. Tal com ha estat relançada la idea, pateix d'una vaguetat que ocasiona més recels que no pas entusiasmes. Una personalitat important del nostre món polític va dir, fa poc, que parlar de federalisme sense definir amb claredat de quin model de federalisme es tracta no serveix per a res. Afegí que un sistema com el de Mèxic o el de

Veneçuela no ens interessa gens com a solució del nostre problema nacional.

Tanmateix, precisar més aboca a un tema que encara és molt delicat de plantejar-lo obertament dins la situació actual. Hi ha un tipus de federalisme que a vegades és un simple pretext per donar un vernís d'unitat real i volguda a uns centralismes que l'han imposada coercitivament. És evident que això no resolndria el nostre cas.

Però l'*altre* federalisme, el que té com a principi fonamental i previ l'autodeterminació per arribar a un lliure consentiment dels pobles per formar —si volen— una federació d'Estats, no crec que pugui ésser refusat per cap nacionalista.

A mi em sembla que la península Ibèrica és una de les zones del món en les quals una unió (no uniformitat) de nacions amb Estat que optessin per federar-se podria tenir sentit. El mal, o un dels mals, és que —en tot cas— es tractaria d'una solució a llarg termini. No tan sols estic segur de la reacció

contrària i plena de crispacions d'això que ja ha estat qualificat de neoespanyolisme, sinó que temo que nosaltres mateixos encara no estem preparats. Tinc tot de dubtes sobre els resultats d'un plebiscit d'autodeterminació que fos convocat ara mateix, i penso que ens cal, per molt que ens dolgui, una llarga etapa de conscienciació per a recuperar plenament i col·lectiva la nostra identitat nacional. En aquest sentit, considero que ens és útil l'Estatut d'autonomia, tot i les seves limitacions i els problemes que comporta. Útil, és clar, a condició de disposar d'un espai de temps prou prolongat, sense cap dels sobresalts possibles que ens tenen sempre amb l'ai al cor. Crec que, de moment, ens cal lluitar amb fermesa per a obtenir fins a les darreres conseqüències tot allò que l'Estatut permet.

D'altra banda, la veritat és que actualment la disjuntiva Monarquia-República ha perdut cos, a causa d'una colla de circumstàncies històriques que no cal enumerar. Ja ha estat dit, amb una espurna de sarcasme, que no comptem amb monàrquics ni amb republicans, almenys en quantitats que permetin la formació de partits polítics amb pes considerable. Sembla que, sense necessitat d'acordar-ho en assemblea general, ho hàgim endreçat en el racó de les preocupacions secundàries.

La realitat és que tenim un règim monàrquic que no causa inquietuds greus, és plàcidament admès, en bona part per mèrits innegables. Ara bé: com seria un federalisme sota una monarquia? S'assemblaria a una Comunitat Britànica de Nacions, en miniatura? ¿O bé als principats alemanys que s'aplegaven sota un imperi de gran espectacle, amb petits monarques gairebé d'opereta, però amb tropa pròpia, i controlats per uns emperadors petris amb pretensions d'origen diví? No ho veig gens clar.

I què tindriem? Un rei d'Aragó català i comte de Barcelona? Em costa de creure-ho i, així de cop i volta, no ho puc lligar amb un socialisme que, de tot plegat, se'n veuria un bull ideològic. Segons com, encara estariem més amoïnats que ara.

PERE CALDERS